

Warszawa, 4 lutego 2013 r.

Pani Krystyna Szumilas
Minister Edukacji Narodowej

Pani Elżbieta Bieńkowska
Minister Rozwoju Regionalnego

Apel Federacji Inicjatyw Oświatowych

W związku z informacją z 29 stycznia o przeznaczeniu 50 mln euro z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w 2013 roku na modernizację oddziałów przedszkolnych zlokalizowanych przy szkołach podstawowych prowadzonych przez gminy, Federacja Inicjatyw Oświatowych apeluje o objęcie tym wsparciem również szkół prowadzonych przez organizacje pozarządowe, zwłaszcza Stowarzyszenia Rozwoju Wsi.

Apelujemy także o takie przygotowanie programu przekazywania tych środków, aby prowadził on do aktywizacji i organizacji rodziców w stowarzyszenia wspierające szkoły i przedszkola i zachęcał do pracy wolontarystycznej na ich rzecz.

W ciągu ostatnich kilkunastu lat zlikwidowano 5 tysięcy szkół. Mienie szkolne w znacznej części zostało utracone, budynki wybudowane w czynie społecznym i z udziałem pieniędzy społecznych były często sprzedawane lub uległy dewastacji. Kilkaset szkół zostało uratowanych przez Stowarzyszenia Rozwoju Wsi, powołane przez rodziców i innych mieszkańców wsi, poprzez założenie nowej szkoły wspólnotowej w miejsce zlikwidowanej placówki samorządowej.

Stowarzyszenia te są nowymi organami prowadzącymi dla szkół i przedszkoli. Prowadzą szkoły zarówno publiczne, jak i bezpłatne niepubliczne, w których nie pobiera się czesnego. Funkcjonują one w oparciu o pracę społeczną rodziców i innych mieszkańców wsi, w bardzo trudnych warunkach finansowych, za znacznie mniejsze środki niż szkoły samorządowe, bez możliwości inwestowania dotacji otrzymywanej z gminy w remonty i modernizacje używanego mienia gminnego. Stowarzyszenia Rozwoju Wsi prowadzą na terenach wiejskich często jedyne placówki edukacji przedszkolnej w okolicy, zwiększając tym samym wskaźnik dzieci nią objętych.

W 2009 roku nowelizacja Ustawy o systemie oświaty artykułem 5g wprowadziła możliwość przekazywania przez gminy szkół do 70 uczniów innym organom prowadzącym. Dotychczas w trybie tego artykułu przekazanych zostało organizacjom pozarządowym kilkadziesiąt szkół. Oprócz procesu przekazywania szkół ciągle ma zastosowanie procedura likwidacji szkoły przez gminę i utworzenia w jej budynku nowej szkoły – stowarzyszeniowej. W tym roku zostaną zlikwidowane i przekazane kolejne szkoły, gdyż sytuacja finansowa gmin pogarsza się.

Pominięcie uratowanych szkół prowadzonych przez inne niż gmina organy jest niesprawiedliwe, krzywdzące dla rodziców, nauczycieli i mieszkańców wsi, którzy dokonują wręcz heroicznych wysiłków, aby założyć stowarzyszenie, uratować szkołę i następnie ją prowadzić. Świadczy o ich dyskryminacji i wykluczeniu z pomocy państwa, co miało już miejsce w programie MEN dotyczącym cyfryzacji szkół. Jest też niezgodne z konstytucyjną zasadą pomocniczości. Spowoduje pogłębienie różnic ekonomicznych i kulturowych między miejscowościami na terenie gminy i dyskryminację części mieszkańców.

Zwracamy uwagę, iż jednocześnie w różnych programach dotowanych zarówno ze środków POKL, jak i innych środków publicznych promowane są i finansowane działania zmierzające do przekazywania zadań publicznych organizacjom pozarządowym i wzmacniania trzeciego sektora. Planowane wykluczenie organizacji pozarządowych z systemowego wsparcia w modernizacji oddziałów przedszkolnych zmierza w przeciwnym kierunku i jest przejawem niespójności polityki państwa.

Opublikowany niedawno raport profesora Jerzego Hausnera o sytuacji samorządu terytorialnego wskazuje na konieczność budowy kapitału społecznego dla uzyskania rozwoju w przyszłości. Aktywizacja środowisk wiejskich wokół szkół i przedszkoli może być istotnym czynnikiem pobudzania rozwoju lokalnego i znacząco przyczyniać się do zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

Uważamy, że pora już na stworzenie spójnej polityki państwa, która powinna doceniać pracę wolontarystyczną rodziców na rzecz szkoły czy przedszkola ich dziecka. Wykorzystanie 50 mln euro w sposób aktywizujący rodziców, zachęcający ich do zakładania stowarzyszeń wspierających szkoły samorządowe i prowadzących szkoły wspólnotowe uruchomiłoby proces wielkiej zmiany społecznej skupionej na dobru dzieci. Zmiana taka oparta na tradycji polskiej wsi oraz współpracy, pozytywnej energii i entuzjazmie rodziców, zasilona funduszami europejskimi jest nam wszystkim bardzo potrzebna.

W imieniu Federacji Inicjatyw Oświatowych

Alina Kozińska-Baldyga
Prezeska Zarządu

Elżbieta Tołwińska-Królikowska i Małgorzata Lewandowska
Wiceprezeski Zarządu